



## Ferzan Gürel'in Öykülerinde Kadın<sup>1</sup>

Özge ÖZHAN\*

### Özet

Mehmet Şükrü Kocagöz ve Vahide Saliha Aksoy'un üçüncü çocuğu olarak Haziran 1919'da Emine Ferüzan, dünyaya gelir. Kendisi roman, öykü ve fikir yazarı olan Samim Kocagöz'ün ve öykü yazarı, şair Halil Kocagöz'ün kız kardeşidir. Aydın bir aileye mensup olan Emine Ferüzan günlük hayatında Ferzan Gürel adını kullanmaktadır. Asıl mesleği öğretmenlik olan Ferzan Gürel, evlendikten sonra çocukları ile ilgilenmek için işini bırakmıştır. Evde olduğu süre boyunca altı öykü kitabı, iki roman ve bir çocuk romanının yanı sıra dergilerde ve gazetelerde öyküler ve denemeler yayımlamıştır.

İdealist bir öğretmen ve çağdaş bir kadın olan Ferzan Gürel, ömrünü halka faydalı olmak adına çalışarak geçirmiştir. Ağabeyi Samim Kocagöz gibi Ege yöresi insanı üzerine çalışmalar yapmış, özellikle bütün yükü üzerinde taşıyan eğitimsiz, fedakâr kadınları eserlerinin tematik gücü olarak belirlemiştir. Kadının toplumdaki yeri, aile kurumunda kadının önemi, erkeğin kadına verdiği önem gibi konuları öykülerinde belirtmiştir. Kadına tek yönlü bakmayan Gürel, eğitimsiz kadınların ailesine ve çevresine verdiği zararları da öykülerinde işlemiştir.

Ferzan Gürel, yazdığı altı öykü kitabında bulunan seksen öyküsünde hemen hemen aynı konulara değinmiştir. Edebiyat literatürüne kazandırılmak istenen Gürel'in öykülerinde ailevi problemleri olan, ötekileştirilen, eğitilmiş veya eğitimsiz kadınların, karşılarında bulunan zorba erkekler ve kendilerini destekleyen eğitilmiş erkekler veya olgun erkekler karşısındaki tutumunu tespit edilerek açıklanması amaçlanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni, eğitilmiş kadın modelini, kadının toplumdaki önemini göstermek açısından Gürel'in öykülerinin faydalı olacağı düşünülmüştür.

**Anahtar kelimeler:** Kadın, eğitim, aile, yalnızlık, çaresizlik.

## The Woman In Ferzan Gürel's Stories

### Abstract

Emine Feruzan was born in June 1919 as the third child of Şükrü Kocagöz and Vahide Saliha Kocagöz. She is the sister of Samim Kocagöz who is a novel, story and idea writer; and the poet Halil Kocagöz. Emine Feruzan who is a member of a modern family, uses the name Ferzan Gürel in daily life. Ferzan Gürel whose original job isteaching,had quitted her jop in order to take care of her kids after marriage. While at home, he published six short stories, two novels and a children's novel, as well as stories and essays in journals and newspapers.

Ferzan Gürel, an idealist teacher and contemporary woman, spent her life working to be useful to the public. Her brother, Samim Kocagöz, has worked on the Aegean people, especially the untrained, self-sacrificing women who carry all their burdens as their thematic power. The place in the society of women, the importance of women in the family institution, the importance given to women by the man in his story. Gürel, who does not look one-sided towards women, also handles the damage that uneducated women have to their families and the environment.

Ferzan Gürel mentioned almost the same issues in the eighty stories in the six story books he wrote. The aim is to explain the attitude of Ferzan Gürel, who is to be gained to literature, to the overbearing men pressuring or mature men whosupporting the woman who are discriminated, educated or uneducated. The new Republic of

<sup>1</sup> "Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi 1. Dil ve Kültür Çalışmaları Öğrenci Sempozyumu'nda sunulmuş bildiridir."

\* Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yeni Türk Edebiyatı Anabilim Dalı, Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, E-posta: [irmakozhan8891@gmail.com](mailto:irmakozhan8891@gmail.com)

Turkey, educated woman model, it would be useful to show the importance of women in society in terms of Gürel's story has been considered.

**Key Words:** Woman, Education, Family, Loneliness, Despair.

## Giriş

### 1.1. Ferzan Gürel'in Hayatı

Asıl adı Emine Ferüzan olan, Söke'de 1919 Temmuzunda doğan Ferzan Gürel, günlük hayatında Ferzan ismini kullanmıştır. İlkokulu Söke'de, ortaöğrenimini İzmir'de tamamlayan Gürel, İstanbul Üniversitesi'nde İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü okumuştur. Yazarın, anne ve babasının edebiyata olan merakı, öğretmenleri Vedide Baha Pars, İbrahim Taner'in yönlendirmeleri ve ağabeyi Samim Kocagöz'ün desteği ile edebiyata olan ilgisi artmıştır. İçe kapanık yapısından dolayı yazdıklarını geç duyuran Ferzan Gürel, Ferzan Hanım'ın Cumhuriyet'in coşkulu yıllarında yaşaması ve Türk siyasetinin zor zamanlarına şahit olması sebebiyle edebî açıdan çok yönlü bir yazar olmuştur.

XIX. yüzyılın sonuna doğru ortaya çıkan öykü, Türk edebiyatında XX. yüzyılın başlarına doğru gelişme gösterir. Bu gelişmeye Ömer Seyfettin, Memduh Şevket Esendal, Refik Halit Karay, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Sait Faik Abasıyanık, Sabahattin Ali gibi sanatçılar katkı sağlamışlardır. Bu sanatçılar yapıtlarında Türk halkının hayatını, yaşam tarzını, hayallerini ve ukdelerini, hislerini ve acılarını kaleme alırlar. Sanatçılar, küçük bir tür olan öyküde Türk insanının dramını, ekonomik ve manevi sıkıntıları ortaya koymaya çalışmışlardır.

Cumhuriyet Devri Edebiyatı'nda yer alan yazar, Anadolu ve köy gerçeğini anlatan sanatçılar arasında yer alır. Cumhuriyet Dönemi edebiyatının 1.dönem sanatçıları Sabahattin Ali, Sadri Ertem, Samim Kocagöz çizgisinde toplumsal gerçekçi anlayışla eserler verir. Yaşar Kemal'in Çukurova yöresi, Mahmut Makal'in Orta Anadolu ve sorunları üzerine eserleri olduğu gibi Ferzan Gürel de ağabeyi Samim Kocagöz gibi Batı Anadolu ve çevresini konu alır.

Bölgeci edebiyat anlayışı içinde eser veren Ferzan Gürel, eserlerinde Ege Bölgesi'nin köylüsünü ön plana çıkarmıştır. Bunun sebebi, çiftçi olan babası Mehmet Bey ve onun ailesidir. Köy ve kasabalarda yaşayan kadınları yakından gözlemleme fırsatı bulan Gürel, onların sorunlarını duyurmayı amaçlamıştır. Gürel'in öykülerinde, özellikle kadınların bağımlılığı, cahilliği, toplum tarafından ötekileştirmesi ile kendine ait bir hayat kuramayan kadınların yaşadığı sıkıntılara dikkat çekilmiştir.

Ferzan Gürel'in ilk kitabı olan *Evcilik Oyunu*, İzmir'de Kovan Kitabevi tarafından 1962'de basılmıştır. İçinde on iki öykü yer almaktadır. Bu öyküler, "Evcilik Oyunu", "Cennet'in Düşü", "Denizdekiler", "Kalıntılar", "Deniz Feneri", "Sürünün Çobanı", "İstekler Peşinde", "Kanarya", "Komşu Bahçede Güller Soluyordu", "Hanım Kız", "Kara Günün Sonu", "Çürük Mandalinler"dir.

İkinci öykü kitabı *Şeftali Çiçekleri*, 1965 Ekiminde, İstanbul'da Yeni Matbaa tarafından basılmıştır. Gürel, bu öykü kitabını öğretmeni Vedide Baha Pars'a armağan eder. "Şeftali Çiçekleri", "Bit Yeniği", "Yıkıntı", "Sürücülerden İkişi", "Tedirgin Kulaklar", "Hasibegiller", "Yalçın", "Boşluk", "Kardeşler Cambazhanesi", "Deli Dudu" bu kitap içinde yer alır.

Ferzan Gürel'in *Kara Tutku* adlı öykü kitabı, 1971 yılında Çeltüt Matbaacılık koll. Şti. Matbaasında basılmıştır. Kitap adını içindeki ilk öyküden almıştır. Kitapta "Kara Tutku", "Meryemana' da", "Yankol' un Rifat", "Ayşelerden Biri", "Bir Güz Masalı", "Kent Pazarı", "Yeni Ay", "Söyleyen ve Söylenen", "Ümmü Bacı", "Dirim Yarışı", "Bilinç-Üstü" adlı on bir öykü yer alır.

*Ölü Gözünden Yaş*, Ferzan Gürel'in beşinci öykü kitabıdır. 1 Ekim 1979'da Kardeşler Matbaada basılan kitabın ilk yayın, dağıtım hakkı Faik Akçay'a aittir. Öykülerini üç bölüme ayırmıştır. Yazar, "Gençler İçin", "Kadınlarımız", "Çeşitlemeler" bölümlerine ayırdığı kitabında, başlıklara uygun olarak yazdığı öyküleri yer almaktadır. Kitapta toplam on sekiz öykü yer alır.

*Kordon Boyu*, 1985'te basılmıştır. İçinde on yedi kısa öykü vardır. "Masal", "Kordon Boyu", "Yalçın", "Güdülen Develer", "İnsanın Hakkı ve Bir İsmail Hakkı", "Çemberin Püf Noktası", "Ayşecik Öyküsü", "Alışveriş", "Görel Bir Yılbaşı", "Sevgiler Şarkılarda", "Ölümsüzlük Doyumsuzluk Üzerine", "Umut Uzayda", "Romantika", "Yazgı Bunun Neresinde", "Ökse", "Gidenlerden Kalanlar", "Bir Yaz Masalı" *Kordon Boyu'nun* içinde bulunan öykülerdir.

*Umutsuzlanmanın İzdüşümü*, Toplum Yayınları tarafından yayımlanır. Ferzan Gürel'in son öykü kitabı olan *Umutsuzlanmanın İzdüşümü*, 1995 yılının Aralık ayında basılmıştır. Gürel'in yedinci kitabıdır. İçinde on iki öykü bulunmaktadır. Dört öykü de *Ölü Gözünden Yaş* adlı öykü kitabında baskı hataları olduğundan dolayı düzeltilmiş ve kitaba Ziya Gürel tarafından eklenmiştir.

*Umutsuzlanmanın İzdüşümü*'nde bulunan öyküler "Umutsuzlanmanın İzdüşümü", "Kaç, Rikardo Kaç!", "Mutluluğun Resmi", "Düşlemelere Sığınmak", "Halley'i Görebilmek",

“Gerçek Aşk”, “Gül Kısmı Dikenli Olur”, “Karanlıkla Gelen”, “Eski Türkülerin Emine’si Artık Yok”, “Yanılsama”, “Gazel”, “Meziyet Hanımın Takıları”dır. Ayrıca “Denizlerin Ötesinde”, “Allı Basma”, “Katarlarla Geçip Giden”, “Ölü Gözünden Yaş” öyküleri de kitaba eklenmiştir.

## 1.2. Ferzan Gürel’in Öykülerinde Kadın Sorunsalı

Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatında sosyal gerçekçiliğin yolu, bireyi ve toplumu çeşitli yönleri ile olduğu gibi ele alan 1940 kuşağı yazarlar tarafından açılır. Yenileşme süreci olarak adlandırılan 1950-1960’lı yıllarda ‘toplumsal gerçekçilik’ düzeyinde sürdürülür. Türkiye’nin tarihsel ve toplumsal yapısının yansıtıldığı bu dönemin romanlarında köy-kasaba gerçeği, aydın-köylü ilişkisi çerçevesinde işlenir. Ferzan Gürel’in gözlemlediği Ege kırsalının genel durumunu ve köylülerin yaşayışını, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel problemleriyle birlikte öykü anlatımının içinde kalarak verir. Yazarın roman ve öykülerinde dikkat çekici karakterler, genellikle yoksul köylülerden oluşur. Şahıs kadrosunun genel bütünlüğü içinde azınlıkta kalan kadınlar, geleneklere bağlı, eğitim görmemiş tipler olarak resmedilir. Bunlar yaşlı-bilge kadın tipi, cahil kadınlar, yalnız kadınlar gibi ayrımlarla eserlerin bünyesine yerleşir. Köyün sosyal yaşamında ikinci sınıf insan muamelesi gören bu kadınlar, öykülerde baştan sona ekonomik yetersizlik, eğitim ve sağlık, batıl inanışlar, sağlıksız evlilikler, baskı ve şiddetin doğurduğu aile içi anlaşmazlıklar ve kente göç ile birlikte başlayan uyum problemleri gibi pek çok sorunla iç içe görülürler. Öğretmen, öykü, roman ve fikir yazarı olarak Ferzan Gürel, toplumsal sorunları eserlerindeki şahıs kadrosuyla gündeme getirmiştir. Öykülerinde okura iletilen mesajlar, temaları oluşturan şahıs kadrosu ile gerçekleştirilmiştir. Ferzan Gürel’in şahıs kadrosunun çoğunluğunu oluşturan kadınlar, hayata dair hedefleri olmayan kişiler olarak tasvir edilmiştir. Öykülerde kadınlar, sosyal hayatın içine almadığı kişiler olarak bilmedikleri bir dünyada çaresizce yaşamak zorunda kalan kişilerdir.

Ferzan Gürel’in öykülerinde kadınlar, yaşlarına ve sosyal gruplarına göre yaşlı-bilge, dul ve gelinler olarak ayrılır. Bu kadınlar, köy ve kasabalarda yaşadıkları tecrübeyle hayatta kalma mücadelesi verirler. Hemen hepsi babalarının veya kocalarının yanında çalışarak geçimlerini sağlamaya çalışırlar. Kız çocuklarının geleceği konusunda söz hakkı olmayan kadınlar, pasif ve karamsar olarak tasvir edilir.

Ferzan Gürel’in öykülerinde yer alan genç kızlar, aileleri ve çevreleri tarafından ikinci sınıf insan muamelesi görürler. Kendi gelecekleri konusunda karar verme hakkına sahip olmadıkları için öykülerde ‘kurban’ olarak görülürler. Genç kızlar genel olarak sessiz kalarak

kaderine boyun eğse de aklını yitiren ve intihar eden kişiler olarak da öykülerde yerlerini alırlar.

Öykülerindeki kadınları çaresizlik, mutsuzluk ve kabulleniş üzerine kuran Ferzan Gürel, kadın sorunsalına dikkat çekmeyi amaçlamıştır. Sürekli gelişen ve yenileşen dünyada kadının değişmesi ve gelişmesini savunan yazar, bu durumu değiştirecek olan kişilerin kadınlar olacağını, alt metin olarak vurgular. Cumhuriyetçi kadınlardan biri olan Ferzan Gürel, öykülerinde anlattığı kadınların kendi haklarının farkında olmadığını düşünür. Yazar, öykülerinde kadınların sosyal açıdan yerini incelerken onlara erkeklerin gözü ile bakmayı başarmıştır. Yazar, taşrada en önemli görevleri üstlenen kadınları, mutsuz ve bağımlı olarak resmetmiştir. Bu çalışmada, Ferzan Gürel'in öykülerinde yer alan kadın karakterlerin sosyolojik ve psikolojik durumu incelenerek, yazarın kadına bakışı açıklanmaya çalışıldı.

Ferzan Gürel'in öyküleri incelendiğinde kadınlar genellikle mutsuz, yalnız, ezilmiş, istismar edilen ve kadere boyun eğen karakterlerdir. Yazar, öykülerinde bu özellikleri ön plana çıkararak toplumsal alana uyum sağlayamayan kadının, içinde bulunduğu durumu kişiselleştirmesini işlemiştir. Yazar, yarattığı kadın karakterler, sadece çaresiz kadınlar değildir. Kendilerini ötekileştiren bireye ve topluma rağmen kendi hayatını çizen kadınlar da öykülerinde yer alır. Kadınları aynı dünyada farklı yaşantılar seçen kişiler olarak gösteren yazar, kadınların sosyal yaşamdaki önemini göstermeyi hedeflemiştir.

### **1.2.1. Cinsel Sömürüye Maruz Kalan Kadınlar**

Toplumsal cinsiyet bağlamında kadın-erkek arasındaki ilişki incelendiğinde eşitsizliklerin devam ettiği görülür. Biyolojik özellikler bakımından üstün kabul edilen erkek, toplumsal cinsiyette de üstünlüğünü sürdürmektedir. Türk toplumunun ataerkil yapılarda şekillenmiş olması hayatın her alanının da bu yönde şekillenmesine neden olmuş, kadın her alanda ezilen konumda olmuştur. Cinsel anlamda sömürü Ferzan Gürel'in önemle üzerinde durduğu konulardandır. Öykülerinde ezilen veya sömürülen kadınları anlatan yazar, sürekli problemlerle karşılaşan kadın sorunsalına dikkat çekmek ister. Bu durum kadınlar için 'kader' anlayışı içinde bilinçli şekilde kabullenilmiş bir durum olarak veya zorla içine itildikleri durum olarak görülür.

“Yalgın” adlı öyküde Gülsen, ekonomik özgürlüğünü kazanmış bir kadındır. Ailesinin kendine ekonomik olarak ihtiyacı olmadığını bildiğinden onlardan bağımsız bir hayat sürmektedir. Ailesinin haberi olsa hoş görmeyeceği bir ilişki yaşayan Gülsen, Cevdet tarafından kullanılmaktadır. Cevdet, eşinden ayrılmadan onunla sadece cinsel ilişki yaşar.

Cevdet'in davranışlarını, öykünün sonunda otele gittiklerinde anlayan Gülsen, ondan kurtuluşu olmadığını anlar. Bağımsız yaşama tutkusu Gülsen'i yanlış bir durumun içine sokar. Gülsen, durumun farkına varsa da karşısındaki kişiden artık kurtulamayacağını anlar.

“Ümmü Bacı” adlı öyküde başkahraman Ümmü, Gürel'in kadın karakterlerinden en çaresizidir. Evlendikten sonra ekmeğini kazanmak için çalıştığı pamuk tarlasındaki işçilerden biri tarafından tecavüze uğrar. Babasının ve kocasının desteğini alamayacağını düşündüğü için Haydar ile birlikte şehre gelip varoşa bir gecekondu kurar. Haydar, bir süre sonra hapishane girince Ümmü, ekonomik anlamda zorluklar yaşamaya başlar. Zorba kocası Haydar, hapishanenin görüş günlerinde Ümmü hakkındaki dedikodulara inanarak kadını dövmekle hatta öldürmekle tehdit eder. Babası, ilk kocası ve Haydar gibi insanlar tarafından şiddet gören ve Haydar'ın cinsel objesi olan Ümmü, öykünün sonunda erkeklere boyun eğer. İçinde bulunduğu durumu ‘kader’ olarak yorumlayan kadın, gece yarısı evine gelen kendinden yaşça küçük bir komşusuna da engel olmaz.

“Karanlıkla Gelen” adlı öyküde Yazgülü'nün uğradığı tecavüzün, genç kadının hayatına etkisi anlatılır. Henüz on altı yaşındayken tecavüze uğrayan Yazgülü, bir yol kenarında baygın halde bulunmuştur. Ailesi, güzel kızlarına sırtını dönünce çaresizce tanımadığı bir adamla gitmiştir. Bu adam Yazgülü'nü başka bir kasabaya yerleştirmiş, ona ev tutmuş ve onun adını Gülşah olarak değiştirmiştir. Genç kız, kendi hayatını kurmak için çaba gösterse de kendine iyi davranan adamın metresi olmuştur. Bu evde diğer insanların gösterdiği davranışların aynısını yaşayan kadın Gülşah'ın ruhundan ayırdıklarını gösterir. Adam, Gülşah'ı metresi yapmış, vaka zamanı hastaya bakan Gülşah, adamı eve almayınca, kapıyı kırmaya bile kalkmıştır. Bekçinin yardımı ile o gün kurtulsa da, Gülşah kendi isteği dışında gerçekleşen bir olay yüzünden kötü ‘kaderini’ yaşayacaktır.

“Eski Türkülerin Emine'si Yok Artık” adlı öyküde Emine, severek evlendiği Veliddin'e sözünü dinletemez olmuş, kayınbabası tarafından da cinsel istismara uğramıştır. Kocasına derdini anlattığında Emine'ye inanılmamış ve bütün ilgi kadının üzerinden çekilmiştir.

Gürel'in öykülerinde istismara uğrayan diğer kadınlardan farklı çizilen Emine, kaderine boyun eğmek yerine kaderini kendi çizmeye kadar verir. Hastalandığı için babasının götürdüğü doktora kocasından ayrılmanın yolunu sormuş, kocasını gördüğü zaman da kararlılığını göstererek onunla ilgilenmemiştir. Kadınların uyanışının bir simgesi olan Emine, istismara boyun eğmemiştir.

Ferzan Gürel'in öykülerinde sözel ve cinsel istismara uğrayan kadınlar, genellikle sessiz kalmayı tercih etmişler. Onların hakkını savunan kişiler olmadığı sürece, karşılaştıkları zorbalıklara boyun eğmişlerdir.

“Kardeşler Canbazhanesi”nde Foto Celal, şarkıcı Makbule’yi, “Ölü Gözünden Yaş”ta genç bir öğrenci Aysel hemşireyi, onlara sözel istismarda bulunan kişilere karşı korur. Yazar, öykülerinde ruhundan ayrı tutulan ve obje olarak görülen kadınları anlatmış, ama bir çözüm önerisi sunmamıştır.

### **1.2.2. Yalnız Kadınlar**

Yazarın öykülerinde görülen kadın kahramanlarda görülen problemlerden biri de yalnızlıktır. Ferzan Gürel'in öykülerinde kadınlar, aileleri tarafından baskılanmış ve yalnız başına yaşamayı bilmeyen kişiler olarak görünür.

“Gazel” adlı öyküde Tülay Meriç, eşini kaybetmiş, oğlunu evlendirmiş bir kadındır. Öyküde heyecanla geldiği evinde bir gün sonra gideceği Uludağ gezisi için heyecanlıdır. Yaşlıtlarına göre daha sağlıklı olan kadın, vaka zamanı düştüğü yerden kalkamaz. Vefasız bir komşusu olan kadın ve o gün gelmeyen oğlu kadının üzüntüsüne sebep olur. Evde kendi başının çaresine bakmak zorunda kalan Tülay Meriç, en ufak bir engelle karşılaştığında karamsarlığa kapılır. Çekingen yapısı ile fazla arkadaşı olmayan Tülay Meriç, yalnızlığına mutsuzluğu da ekler. Kendi başına yaşamaya alışmamış olan Tülay Meriç, daha önce ailesinin, sonra kocasının ve kocası vefat edince arkadaşı Ayla'nın yanında sinik bir karakter olduğu için yalnızlığa alışmamıştır. Yalnızlık, bu öyküde olumsuz bir tema olarak kadın üzerinden işlenmiştir.

“Umutsuzlanmanın İzdüşümü”nde Almanya’ya gidip bahanelerle karısını boşayan Veli'nin arkasında bıraktığı Ayşe ve kızları Şenay anlatılır. Kocasının gidişi ile senelerce bekleyen kadın önceleri maddi desteğini alırken sonradan temizlik işleri yaparak kızını ve kendini geçindirmeye başlamıştır. Komşuların dedikodusuna da cevap veremeyen kadın Veli'nin bir gün döneceğine inanmayı seçer. Çünkü yalnız kalmak, bir kadın için zordur. Ayşe, kocasının onu terk ettiğini bilse de komşularına mahcup olmamak için umut besler.

Ferzan Gürel'in öykülerinde yalnızlık, kadınlar üzerinden işlendiğinde genellikle karamsar bir tem olarak görülür. Kadınlar yanında babaları veya kocaları olmadığı için kendilerini yalnız hissederler. Bunun yanında mesleklerine uygun mizaçlara sahip olmadıklarında mutsuz ve çaresiz hissederler. Ailelerinin baskısıyla evlerinden uzaklaşmayan kadınlar da öykülerde yalnız kadınlar olarak işlenmiştir.

### 1.2.3. Politika Karşısında Kadın

Ferzan Gürel, öykülerinde fazlaca yer vermese de yazarın bazen kadınların toplumsal olaylar karşısındaki tutumuna yer verir. Öykülerde kadınlar olaylara duygusal bakarlar. Kadınlar, bir anne veya bir kardeş olarak sevdiklerinin acılarını görmek istemezler.

“Denizdekiler” öyküsünde bir anne, üniversite öğrencisi oğlunun elemlere katıldığını duyduğunda üzülür. Kadının babası, bir Kurtuluş Savaşı gazisidir ve torunuyla gurur duyar. Fakat kadın çocuğunun eylemleri bir kenara bırakarak evine dönmesini ister.

“Ölü Gözünden Yaş” adlı öyküde hemşire Aysel’in politikadan etkilenen gençlere, siyasi işkencelere maruz kalanlara bakışı anlatılır. Aysel, hastanede eskiden tanıdığı bir arkadaşının işkence görmüş bedeni ile karşılaştığında arkadaşı Zeynep’in hediye ettiği günlüğünde, onunla ilgili yazdığı notlarını okur. Bu sayfalarda genç arkadaşının hislerini ve kendi hislerini anlatmıştır. Dürüst, ahlaklı bir delikanlının, daha nicesi gibi siyasi eylemlere karıştığı düşünülerek karakollarda işkence edilip hastane önlerine bırakılmasına bir kadının gözünden bakılmıştır. Aysel, kendi memleketinde zor şartlar altında okuyan okumak için inşaatlarda çalışan ve kendisine laf atan kaba kişilerden kurtaran genç adamın, sadece siyasi fikirlerinden dolayı işkence görerek ölüme terk edilmesini hazmedemez.

Ferzan Gürel’in öykülerinde görülen siyasi fikirler, üniversite öğrencileri üzerinden işlenmiştir. Bu öğrencilerin aileleri çocuklarından, meslek sahibi olmalarını ve aile kurmalarını beklerler. Fakat çocuklarıyla ilgili fikirleri istedikleri yönde gerçekleşmez. Öğrenciler, fikirlerini ailelerinin isteklerinden üstün tutsalar da kadınlar, çocuklarının hapisaneyeye girmelerinden ve işkence görmelerinden endişelidirler. “Kuyu”da öğrenci, annesini anar. “Çemberin Püf Noktası”nda Işıl, sevgilisinin bulunduğu kahvehanenin bombalandığını duyar. Yazar, öykülerinde siyasi fikirleri bir kenara bırakarak öğrencileri, onları sevenler açısından değerlendirmiştir.

### 1.2.4. Çaresiz Kadınlar

Yazarın kadınlar konusunda değindiği en büyük problem çaresizliktir. Kadınların yetişme şekilleri onları, önce babalarına sonra kocalarına bağımlı kılmıştır. Sömürü, dayak, terk edilme ve yalnızlık gibi problemlerin ana kaynağı çaresizliktir. Ailesinden destek alamayan kadınlar, istedikleri eğitimi alamamış, istedikleri mesleklere sahip olamamış, istedikleri kişilerle evlenememiş kısaca kendi hayatlarını yönetememişlerdir. Ailelerin baskıcı tutumları özerkliklerini kazanamamış bireyler yetiştirmelerine sebep olmuştur.



Çaresiz kadınların ilk örneğini “Kanarya” öyküsünde Şadan adlı kız çocuğu ve onun kanaryası Alev’le görülür. Ailesinin oyun çağındaki çocuğu dışarı çıkarmayışını, kanarya Alev’in kafesi ile birleştiren yazar, Şadan’ın Alev’i özgür bırakmaya çalıştığını gösterir. Ailesi evde değilken kendince bir plan kuran küçük kız, Alev’i rüzgârlı bir havada kafesinden salar. Kafeste doğan ve kafesi dışındaki hayatı bilmeyen Alev, kaçıp başının çaresine bakamaz. Çünkü böyle bir davranışı öğrenmemiştir. Şadan da gördükleri karşısında ailesinin kendine evleri dışında bir hayatı öğretmediğinin farkına vararak Alev gibi kafesine döner.

Ferzan Gürel’in öykülerinde yer alan bağımlı olarak nitelenen kadın karakterler vardır. Yetişme tarzlarından dolayı eğitim almamış, ataerkil toplum düzenine boyun eğen köylü kadınlar, bu karakterler içinde ilk sırayı alır. Babaları ve kocaları tarafından ikinci plana itilen kadınlar, içinde buldukları durumun farkına varmış olsalar da pasif karakterler olarak çizilmişlerdir.

“Cennet’in Düşü” adlı öyküde anne Cennet, çalıştığı tarlada komşuların aracılığı ile kendinden yaşça büyük ve tanımadığı bir adam ile kaçır. Umduğunu bulamayan Cennet, baba ocağına dönene dek Kezban, saldırgan tavırlar sergiler. Cennet evine döndüğünde Kezban onu içeri alsa da kocasının tepkisinden çekinmektedir. Çünkü kocası kızını okula göndermemek için onun yaşını büyüten bir babadır. Öyküde tipik köy erkeği olarak nitelenen baba, yaşlı kadınların bile cahil çocuk olarak gördüğü Cennet’in hayatını karartmıştır. Sonu belirsiz biten öyküde belki de eve döndüğünde Kezban ve Cennet, yine baba tarafından zulme uğrayacaktır.

“Kalıntılar” öyküsünün başkahramanı Suna da Cennet gibi, babasının sözleri nedeniyle okula gitmemiş, hayallerini gerçekleştirememiş bir kadındır. Öyküde sadece baba değil diğer erkeklerin, kadını metalaştırmalarına tepki veren bir kadın görülür.

“Hasibegiller” adlı öyküde, öyküye adını veren karakter, öykünün kurbanıdır. Dayak, zorla evlendirme, intihar temlerini Hasibe üzerinde gösteren yazar, genç bir kızın başına gelenlerin sorumlusu olarak aileyi görür. Doktorun evine ders almak ve sosyalleşmek için gelen Hasibe’nin bakkalın çırağı Osman’a âşık olması üzerine, ailesi onu sevmediği birisi ile evlendirmeye kalkar. Bu durumdan kurtulamayan ve kendisine yetecek gücü olmayan Hasibe, ailesinden ve çevresinden kurtuluşu onun aklını kaybetmesiyle gerçekleşir. Öykülerde genç kızların başlarına gelen kötülüklerin ailelerin sorumsuzluğu olduğu görülür. Yaşanılan sosyal ortam, dedikodular ailelerin ‘namus’ anlayışları genç kızların hayatını olumsuz etkilemiştir.

“Meryemana’da” öyküsünde Meryem, bir hastalığa yakalanmış ve karnı şişmeye başlamıştır. Babası, kızcağızı hamile sanarak önce tepki göstermiş, sonra Meryem’in hasta olduğunu

öğrendiğinde mutlu olmuştur. Aradan zaman geçtikçe bu mutluluğu bozulmaya başlamıştır. Kızını kaybetmemek için şifalı sulardan medet uman baba, diğer insanlara namuslu görünmektense kızının sağlıklı olmasını istemenin doğru olduğunu geç de olsa anlamıştır.

“Ümmü Bacı” öyküsünde başkahraman Ümmü, yakınındaki bütün erkeklerden zarar görmüş bir kadındır. Evliyken, çalıştığı tarlada Haydar’ın tecavüzüne uğramış, onunla birlikte şehre gelmiştir. Ümmü’nün babası da onun tecavüze uğramış olmasını önemsemeyeceğinden ve evine kabul etmeyeceğinden, yaşamak için çaresinin Haydar’la gitmek olduğunu düşünmüştür. Ümmü, iki çocuğu ile birlikte gecekonduda yaşamaktadır. Haydar hapishaneye girdikten sonra hayatına bir de geçim sıkıntısı yaşamaya başlamıştır. Bu da yetmez gibi Ümmü, hapishanedeki kocasının tehditlerine maruz kalmaktadır. Komşularının Ümmü’yü sattığı dedikodusuna inanan Haydar, zorbalığını Ümmü üzerinde kullanmaya devam eder. Hayatı boyunca erkeklerin şiddetine maruz kalan Ümmü, kendini hayatın akışına bırakır. Hayattan bir beklentisi kalmayan kadın, karşısına çıkan erkeklerden kaçmak için bir sığınak bulamaz. Öykünün sonunda evlerine giren komşusuna da teslim olur.

“Yazgı Bunun Neresinde” adlı öyküde Nüzhet, Selma, Ayhan ve Hacer’in öyküleri anlatılır. Öyküde, ailelerinin seçtiği hayatlar yüzünden hastalanan, istediği mesleği yapamayan, mutlu evlilikleri olmayan çocukluk arkadaşlarının dramı anlatılır. Onlara yol gösteren öğretmenleri olsa da kızlarını, kendi malı gibi gören aileler çocuklarının yaşamındaki en büyük engeldir.

Ferzan Gürel, öykülerindeki kadınları pasif karakterler olarak seçmiştir. Evlenmeden önce babalarına bağımlı olan kadınlar, onların seçimlerine ayak uydurmuş ve zor durumlarda kalmıştır. Evlendikten sonra da durum aynı şekilde devam etmiştir. Öykülerde toplum baskısı onların hayatlarının önüne geçmiştir. Kadınlar, sağlık problemleri önemsenmeyen ve varlıkları reddedilen kişilerdir. Onların sözlerine inanmayan kocaları, onların mağdur olmasına sebep olurlar. Öykülerde bazı kadın karakterler, mutsuzluklarının farkına vararak ailelerinin onaylamayacağı ilişkiler yaşamaya başlarken bazıları da yeni bir hayat yaşamak için başka yerlere taşınırlar. Her iki durumda çaresiz kadınlar için eskisinden farklı bir hayat yaşamalarını sağlamaz.

### **1.2.5. Toplumun Kabul Etmediği Kadınlar**

Toplum tarafından ötekileştirilen kadınlar, Gürel’in öykülerinde önemli bir konuma sahiptir. Mensup oldukları topluluk, yaptıkları işler ve kendi elinde olmadan başlarına gelen olaylar, kadınları pasif bir karakter haline getirmiştir. Çingeneler, tecavüze uğrayan genç kızlar, deliler bu kadınlardan bazılarıdır. Kendi seçimleri olmamasına rağmen diğerleri tarafından

horlanan gruptaki kadınlar, bazen tepki gösterir, bazen durumu kabullenir, bazen de farkına varmaz. “Yangın” öyküsünde yer alan Deli Saadet, gençliğinde bakımlı ve eğitilmiş bir kadın olduğu için dikkat çeken önemli biridir. Bir şekilde aklını kaybeden kadının, çevresindeki insanlar bir anda, onun yaşamaya hakkı olmadığını düşünmeye başlamıştır. Evi yanan Saadet’i düşünen tek kişi bir çocuktur. Çevresindekilerin düşüncelerinin farkında olmayan Saadet, hayatını yönetemez durumdadır. Diğer insanlar da onun hayatı hakkında sorumluluk almak istemezler hatta ölmesinin kurtuluş olacağını düşünürler.

“Engelli” öyküsünde bir çingene kadından bahsedilir. Oğlunun okuyup iyi bir hayat sürmesini isteyen anne, çingene olduğu için okul idaresinin onu dışladığını görür. Bu konuda konuşmak için gittiğinde de umduğunu bulamaz. Çingenelik onun kötü kaderinin bir parçası olmuştur.

“Şeytan” adlı öyküde bahsedilen kadın, Durmuş Bey’in kızıdır. Gençliğinde evli bir adam ile kaçmış, iki yıl boyunca onun kapatması olmuştur. Adamın karısı durumu öğrenerek dava açmış ve kız babasının evine dönmüştür. Babası kızına sahip çıkmış ve onu yargılamamıştır. Fakat toplum, kadının huzurlu yaşamasına izin vermez. Babası ile birlikte pamuk tarlalarında çalışıp geçimini sağlamaya çalışan kadının evine, bir gece iki sarhoş gelip saldırmak ister. Durmuş Bey, kızını korumaya çalışırken hayatını kaybeder. Kendi ahlaksızlıklarını görmeyen iki zorba erkek, kadını yok saymaya çalışır.

Ferzan Gürel, öykülerinde Ege’nin köy ve kasabalarında yaşayan her türlü insana yer vermiştir. Ezilen ve sömürülen kadınları, bu yörede yaşayan çingenelerle vurgulayan yazar, delileri ve gençliğinde hata yapan kadınları da bu grupta değerlendirir. Yazar, öykülerinde kendi seçimleriyle veya istekleri dışında gerçekleşen olaylardan dolayı kadınların dışlanmasını istememiştir. Bu problemlere dikkat çeken yazar, öykülerinde kadın sorunsalına duyarlı bakılması gerektiği mesajını vermiştir.

### **1.2.6. Özgür Kadınlar**

Ferzan Gürel’in öykülerinde eğitilmiş ve modern kadınlar da yer alır. Karşılarına çıkan her türlü zorluğa göğüs geren kadınlar güçlerinin farkına varmıştır. Bu kadınlar, aileleri ve çevrelerine karşı durarak kendi hayatlarını çizmişlerdir.

“Kardeşler Cambazhane”sinin Makbule’si, annesinden ve yaşadığı yerden ayrılıp şarkıcı olmuştur. Kasabaları dolaşan ekipleriyle birlikte toplumun hoş karşılamadığı bir mesleğe sahip olmuş, gittiği yerlerde uğradığı tacizlere rağmen işini bırakmaz. Aynı öyküde yer alan kantocu kız da, yaptığı dans ile geçimini sağlamaktadır. Seyirci onu sahneden göndermemek için laf atsa da onlara kulak asmayarak işini yapar.

“Deli Dudu” öyküsünde, Dudu, kasabalıdan çekinmeden konuşarak onlardan farklı davranabilen bir kadındır. Onun açık sözlülüğü ve rahat hareketleri, kasabada ‘deli’ olarak tanınmasına sebep olmuştur. Dudu, şımarık denecek kadar güler yüzlü, kasabadaki erkeklerle sohbet edebilecek kadar cesur bir kadındır. Ama ona deli diyenler gibi kimsenin yuvasını yıkmakla uğraşmaz ve kimse hakkında kötü konuşmaz. Kendi deyimiyle “*Namusu ile kahpelik yapan*” Dudu, Gürel’in öykülerinde nadir görülen mutlu kadınlardandır.

### 1.2.7. Yaşlı- Bilge Kadınlar

Köy ve kasaba öykülerinde yaşlı-bilge kadınlar, geleneksel yaşamın bir yansıması olarak görülür. Bu öykülerde kadınlar, eğitim görmemiş, babaları veya kocalarının koruyuculuğuyla edilgen kimlikleriyle ve genel olarak yaşlı kişilerdir. Yaşlı kadınlar, edindikleri tecrübelerden dolayı otoriter erkek tipi olarak da görülürler. Kaderci anlayışlarıyla mutlu olan kadınlar, sert mizaçlı tasvir edilse de yufka yüreklidirler.

Gürel’in öykülerinde ‘yaşlı kadınlar’ yol gösterici niteliktedir. Zamanın verdiği olgunluk ile kendinden sonrakilere örnek olmak, onlara yol göstermek bu kadınlara düşer. Öykülerin karamsar atmosferinin dağılmasını sağlayan kadınlar “Evcilik Oyunu”ndaki komşu teyze, “Cennet’in Düşü”ndeki yaşlılar, “Ayşelerden Biri”nde Ayşe nine, “Ümmü Bacı”daki Teslime, “Dirim Yarışı”nda Huriye Çalık, “Bilinç-üstü”nde Hanife Teyze’dir. Anadolu kadını temsil ederler. Gençleri korumak için ellerinden geleni yapan, güngörmüş kadınlardır.

“Evcilik Oyunu”nda Ayhan’ı gördüğü kâbustan kaldıran komşu teyze, çocuğun ellerini avucunun içine alarak onu rahatlatır. “Cennet’in Düşü”ndeki yaşlılar, Cennet’in cahilliğine verip onu baba evinde görmek isterler. “Ayşelerden Biri”nde seferberlikte kocası şehit olan Ayşe Nine, köylünün baş tacıdır. İlerlemiş yaşına rağmen çalışır, köylüyü evine toplar, Doçent Kaya’nın akademik çalışması için veri toplayacağı bir kadındır. “Dirim Yarışı”da Huriye Çalık, cesur bir Anadolu kadınıdır. İş için şehir şehir dolaşan kadın, kendine bakabilmiş, yokluk yoksulluk içinde yaşamını idame ettirmiştir. Kimseye muhtaç olmadan zor şartları fırsata çeviren kadın, rol model olarak öyküde yerini alır. “Bilinç-üstü” öyküsünde yer alan Hanife Teyze, cahil bir annenin, yanlış tavrını düzeltmeye çalışır. Avludaki kızına baktığını iddia ettiği bir işçiden rahatsız olan anne, oğlu Erol’u adamı dövmesi için ikna eder ve Erol kavga etmek için gittiği inşaattan aşağı düşer. Anneyi ikna etmeye çalışan Huriye Teyze’nin sözleri yeterli olmasa da yol göstermeye çalışan bir kadın olarak öyküde yerini almıştır.

Yaşlı kadınlar, öykülerde anılarına sahip çıkan vefalı kişiler olarak tanıtılır. Onlar, etrafındaki gençlere sahip çıkarlar, çocukları korkularından uzaklaştırırlar. Yaşlı kadınlar, oldun ve sabırlı kişiler olarak yol gösteren kişilerdir. Her zaman sözleri dikkate alınmayan kadınların hayat tecrübeleri, gençleri doğruya yönelmelerini sağlamaya teşvik etmiştir.

Ferzan Gürel'in öykülerinde yaşlı-bilge kadınlar, sabırlı, dayanıklı, otoriter, kötülüğe boyun eğmeyen kişiler olarak tanıtılır. Evine ve ailesine, köyüne ve hemşerisine sahip çıkmayı vazife olarak kabullenmiş kişilerdir.

### **1.2.8. Cahil Kadınlar**

Cehalet, Gürel'in kadınları arasında önemli bir özellik olarak görülür. Özellikle çocuk yetiştirmede yanlış yollar seçen anneleri cahil olarak gösteren Gürel, çocuk eğitiminin önemini bu yolla göstermek istemiştir.

“Söyleyen ve Söylenen” adlı öyküde kocası ve bir çocuğu vefat ettikten sonra kalan tek çocuğu Cafer'e aşırı bağlanan Esmâ, çocuğunun bütün hayatını karartır. Esmâ, Cafer'in konuşmasına dahi izin vermez. Oğlunu kendi malı gibi kabullenen kadının aşırı tavırları herkesi tedirgin ederken Cafer'i içine kapanık ve mutsuz bir adam yapar. Esmâ, Cafer'in âşık olduğu Kezban'ı daha önce nişanlandığı için oğluna layık görmez. Öyküde, oğlunu ondan kurtarmak için şehre taşınması, Esmâ'nın vefatından sonra da aile kuramayan ve yalnızlaşan Cafer'in öyküsü ile annenin cehaletinin doğurduğu sonuçlar gösterilir.

“Yeni Ay” öyküsünde başkahraman Bedriye Sönmez, yanlış tutum içine girmiş bir anne olarak görülür. Zengin bir kadın olan Bedriye Sönmez, kocası ve kardeşinin sözünü dinlemeyerek kızı Müge'yi özgür yetiştirmiştir. Kızının her dediğini yapmış ve onun bütün hatalarını saklamıştır. Öyküde Müge'nin Amerikalı bir subayla evlenmeye karar vermesiyle anne, yaptığı hatanın farkına varır.

Ferzan Gürel'e göre cehalet, eğitim veya maddiyatın üzerinde bir anlam taşır. Cehalet, kişinin karakteriyle aynı doğrultudadır. Ferzan Gürel'in öykülerinde bir doktorun karısı, çok zengin bir iş adamının karısı olmak cahil olmaya engel değildir. Aynı şekilde kasabadan dışarı adım atmamış ve eğitimsiz bir kadın âlim olabilir. Önemli olan çocuklarının geleceğine değer vermeleri ve onların hayatlarını doğru şekilde yönlendirmeleridir. Çocuk eğitiminde ilk öğretmen olan annenin tutumunu ön plana çıkaran yazar, yanlış davranışlar üzerinden uygulanmaması gereken durumları anlatmıştır.

## Sonuç

Ferzan Gürel, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nın üçüncü evresinde yer alan kadın öykü, roman ve fikir yazarıdır. Edebiyata olan tutkusuna rağmen geç başladığı yazma sanatında, ağabeyi Samim Kocagöz ve çevresinin oluşturduğu mizacına uygun eserler vermiştir. Yazdığı eserleri gerçekçi bir üslupla, sosyal mesaj vermek amacı güderek yazmış; edebiyatın toplum için olacağına inanmıştır.

Yazarın hayatı incelendiğinde, ailesinin çektiği sıkıntılar, Türk Cumhuriyeti'nin kurtuluşuna ve kuruluşuna verilen destek; Ferzan Gürel'in Türkiye Cumhuriyeti'nin devamlılığı için verdiği bireysel destek yadırganamaz. Kendisine Türk halkının, Türk kadının hak ettiği yeri almasında bir rol biçen yazar, öykülerini bu amaçla kullanmıştır.

Ferzan Gürel'in öykülerinde kadınlar belli bir kesimi temsil eder. Onun eserlerinde toplumun her kesiminden insan vardır. Çünkü Ege Bölgesi'ni bilen, tanıyan yazar; gördüğü insanları öykülerinde anlatmayı seçmiştir. Burjuva kesimin kadınları öykülerde geri planda yer alır.

Öykülerinde taşra insanını ön plana çıkaran yazar, ezilmiş, bütün fedakârlıklarına rağmen yok sayılmış kadınların sıkıntılarını anlatmak ister. Cahil kadınların karşısına çıkardığı eğitilmiş kadınlar, köylü kadınların karşısına çıkardığı şehirli kadınlar; vakayı güçlendirmek için kullanılmış zıtlıklardan doğan gerçeği göz önüne sermeleri bakımından önemlidir.

Ferzan Gürel, kadın karakterlerini çizerken fiziki özelliklerinden çok ruh tahlillerini ön plana çıkarır. Kadın kahramanları bir bütün olarak değerlendiren yazarın ruhsal çözümlenmeleri de onların yaşadığı bunalımı, iç sıkıntıları, yalnızlık ve mutsuzluk gibi problemleri gözlemlenmesine yardımcı olmuş ve onları daha yakından tanıma imkânı sağlamıştır. Öykülerde ruh tahlillerinin fiziksel betimlemelere oranla daha fazla olması eserlerinde diyalogların azlığına neden olmuştur.

Bu çalışmada incelenen altı öykü kitabında yer alan 81 öykünün hepsinde kadın kahraman tespit edilmiştir. Öykülerin hemen hepsinde kadın karakterler sayıca fazladır. Bu sebeple aynı özelliği gösteren kadınlar arasından seçme yapılarak, ön planda tutulan kadınlar üzerinden kadınlar hakkında genel bir değerlendirmede bulunulmuştur.

Yazarın eserlerinde karşılaşılan kadın kahramanları karakteristik özelliklerine, toplumsal statülerine, eğitim düzeyleri ve buna paralel olarak mesleklerine göre sınıflandırmak, bu anlamda da genel bir değerlendirme yapmak mümkündür. Yazarın öykülerindeki kadın kahramanların genelde, mutsuz ve yalnız kadınlar olduğu dikkatlerden kaçmaz. İlk öykülerinden itibaren gözlemlenen bu mutsuzluğun nedenleri ve yaşanışları birbirinden

farklıdır. Yazarın eserlerinde ki kadın kahramanların daha çok ezilen ve cinsel anlamda sömürülen kadınlar olduğu tespit edilmiştir. Bu tespit doğrultusunda yazarın eserlerinde büyük bir yer teşkil eden kadın kahramanlar köylü, eğitimsiz kadınlardır. Önyargılarını aşamayan bir toplumda, kadının cinsel açıdan sömürülmesi gerçekçi bir olaya dayandırılarak öyküleştirilmiş ve kadının durumu gözler önüne serilmiştir.

Sonuç olarak kadın sorunlarına, yazar Ferzan Gürel'in de kayıtsız kalmadığı görülür. Bu sorunlar genellikle erkek kahramanlar tarafından kadınlara yüklenen edilen problemler olarak görülür. Kadının mutsuzluğu, ruhsal bunalımları gibi pek çok sorunun temeli bu sonuçlara dayandırılabilir. Kadın, tek taraflı olarak incelenmemiştir. Hata yapan annelerin çocukları üzerindeki etkisi de öykülerde anlatılarak, kadının toplum içindeki önemi gösterilmek istenmiştir.

### **Kaynakça**

- Gürel, F. (1962). *Evcilik Oyunu*, İzmir: Kovan Kitabevi Yayınları.  
Gürel, F. (1965). *Şeftali Çiçekleri*, İstanbul: Yeditepe Yayınları.  
Gürel, F. (1971). *Kara Tutku*, İstanbul: Güney Yayınları.  
Gürel, F. (1979). *Ölü Gözünden Yaş*, İstanbul: Kardeşler Matbaası.  
Gürel, F. (1985). *Kordon Boyu*, İstanbul: Turna Yayınları.  
Gürel, F. (1995). *Umutlanmanın İzdüşümü*, Ankara: Toplum Yayınları.

### Extended Abstract

Ferzan Gürel, a writer of fiction, novels and ideas, was born in Söke. The date of birth was recorded in June 1919. The ancestors of Ferzan gürel 17. Towards the end of the century, he came from Istanbul to Söke. Mehmet Şükrü Bey, the Father of Ferzan Gürel, grew up by continuing the farming traditions of the grandfather profession. Her father, Ahmet ağa, had her son's education in söze because he did not see her children unsuitable to go out of the city. Her admiration for Turkish literature enabled Mehmet Bey to influence her children. Ferzan Gürel's mother, Saliha Vahide Hanım, was raised with the mansion culture of Izmir and received a good education according to the terms of the term. Saliha Hanım, who speaks French and English, raised her children as people who are connected to art with her interest in Turkish literature and her passion for painting. Mehmet Bey and Saliha Hanım have six children. These are Feleşan, Samim Kocagöz, Ferzan Gürel, Nujan, Necim and Halil Kocagöz. Felekşan did not go to university by studying at her grandfather's house, Necim Kocagöz continued her father's profession and Nujan died unable to overcome the kuşpalazını he was caught at the age of four. Samim kocagöz and Halil Kocagöz were one of the important names of Turkish literature in line with their education. The most important name that encouraged Ferzan GÜrel to write was Samim Kocagöz, who went after her.

Ferzan gürel started primary school in 1925-1926 with old letters. After completing her primary school in Jale Tepe primary school, he completed her secondary education at Izmir American College in Kızılçullu (Şirinyer) after two years of preparation at Dame de Sion with her mother's efforts. Gürel studied English Philology at Istanbul University and studied Shakespeare from halide Edip. At the same time Mina Urgan, Berna Moran has been with those who work in the field of language and literature. Samim Kocagöz helped her sister establish the literary environment. Poor Baykurt, Orhan Pamuk has introduced many people who have a voice in Turkish literature.

Gürel has nine books, six story books, two novels and a child's novel. *Evcilik Oyunu*, *Şeftali Çiçekleri*, *Kara Tutku*, *Ölü Gözünden Yaş*, *Kordon Boyu*, *Umutsuzlanmanın İzdüşümü* the projection of despair story books, *Güneydoğu'ya Geçit Yok*, the novels of *İzmir'in İşgalinden Kurtuluşu* and the children's novel of *Nurtane* writer. Apart from these, the author has written stories and essays in various newspapers and magazines. Gürel, who died in her own house in söke district of Aydın on March 24, 2009, was buried in Akçakaya family cemetery after the noon prayer at Koca Mosque.



In a statement entitled “woman in Ferzan Gürel's stories”, eighty stories of the author's six story books were studied. The common characteristics of women in Ferzan Gürel's stories are that they have not gained economic freedom. Women are excluded from society, especially their families. Women who are under pressure when they are young can't take care of themselves when they grow up. They become dependent upon their husbands after their fathers. They feel scared, lonely and unhappy without a man with them.

During the process of change and development of societies, in cultural norms, elements of culture such as family, social environment, education, politics and Media, a dynamic commodification of women is seen. In this process of change, the Always strong side has made its values normal over others. In this process, there are also those who have gained a general-pass feature in social structures. When this discussion is taken into consideration in terms of sexism, it is seen that this situation is committed to all values of society. The concept of gender includes differences in the biological characteristics of individuals. Male and female are biologically different. The physical strength of a man is much greater than that of a woman. In the beginning, this situation between the men and women who were created differently caused the emergence of the concept of inequality between the two sexes and the physical strength of the male to be seen as superior. Thus, the woman and the man who was oppressed became the oppressor. This domination established on women enabled societies to form in a patriarchal structure.

In the stories of Ferzan Gürel, female characters are depicted first as dependent on her father and then her husband. When the father and the husband who guard and protect the woman are not with them, the woman is a commodity independently of her soul. For this reason, women are the ones that men can duck, use, and exploit without emotion.

The excluded women in Gürel's stories were excluded by her family by being held accountable for the mistakes he made in her youth. However, they have been subjected to abuse by other men. The women who were raped in the stories were absolutely unfair when it comes to rape. They have been condemned to live the lives that they do not want to support their families. The women who came to the father's house by understanding the error of her genes were subjected to the tyranny of the people around them.

Their attitude plays an important role in women's lives. As a mother, women who teach their children correctly ensure that they are strong and that they distinguish between oppression and freedom. Women trained under pressure are generally portrayed as passive and oppressed in stories, but sometimes they make false choices to rebel against their families. In stories,

women's passion for free life is seen as the result of the wrong attitudes of the families. They can't be happy even if they feel independent.

In stories, political ideas are told by women and they are not given the role of politicians. Women are mothers or mothers who are upset about the young people who are hurt by politics. Mothers who expect a normal future for young people do not want their children who declare their political ideas to be killed by torture. They see things not politically but emotionally.

In this study, Ferzan gürel's stories reveal the problem of women. There are many problems in women's private lives. Sadness, lack of education, ignorance, loss of loved ones and the sadness, regret, loneliness, abandonment, oppression, and most importantly sexual exploitation, harassment and similar problems can be considered as important in terms of showing the status of women. Women who cannot get rid of the influence of the past, who are forced to marry, who need to be alone and seek refuge in one, who believe that what has happened to them is fate because of family problems and their ways of growing up, are included in Gürel's stories as leaders. Educated and free women appear as people who have found their identity. Recognizing the identity of women, women go to the path of directing their own lives even if they are wrong. The desire to gain autonomy has become a light that changes the pessimistic atmosphere of stories.